

Författat av: Helena Borenäs, medicinskt ledningsansvarig läkare

Berett av: Medicinska rådet, Område nära vård

Urinvägsinfektion – handläggning på vårdcentral och vårdcentralsjour

Telefon /chat /digitalt:

Vid typiska, nyttillkomna symtom (minst två av tre)

1. Sveda när man kissar
2. Trängningar, kissnödig hela tiden
3. Ökad miktionsfrekvens, kissar oftare

hos kvinna som inte är gravid (över 16 år) krävs oftast ingen ytterligare diagnostik. Sköterska använder checklista i ”formulär” NCS Cross för frågor och dokumentation. Om svåra besvär, bokas receptärende till läkare utan provtagning. Erbjud vag-klamydia/Gonokocksreen.

- Barn under 2 år hänvisas till barnakuten, USÖ.
- Gravid, handläggs helst via barnmorska på MHV. Se platinadokument 309259. ”Urinvägsinfektion under graviditet”. Om pat handläggs på VCJ, meddela barnmorska för fortsatt handläggning.
- Vårdad på sjukhus nyligen (1 mån) eller utomlands de senaste 6 månaderna -> urinodling.

Läkarbesök:

Beställ CRP, temp och U-sticka innan besöket och spara urin för eventuell odling, erbjud vag-klamydia/gonokocksreen.

- Barn 2-15 år, se STRAMA Örebro ”Urinvägsinfektion hos barn”.
- Män, se STRAMA Örebro ”Urinvägsinfektioner hos män”, bladderscan om >50 år.
- Synligt blod i urinen, var god se SVF för urinblåse- och urinvägscancer.
- Feber över 38 grader och/eller allmänpåverkan. Flanksmärta konstant eller i intervaller.
- Gynekologiska symtom (annorlunda /mer flytning, irritation).
- Återkommande urinvägsinfektion (minst 2 under 6 månader eller minst 3 under 12 månader). Hos äldre bör gynekologisk undersökning utföras. Behandling med östrogen kan minska symtom och infektionsfrekvens.

- När pat inte blivit bättre på 3 dagars behandling eller inte är helt bra efter 7 dagar.

Differentialdiagnoser:

- Febril urinvägsinfektion
- Urinrörskatarr pga könssjukdom
- Slemhinneatrofi pga östrogenbrist – äldre kvinnor.
- Vulvovaginit: även vaginala flytningar (STI, candida, anaeroba bakterier, slemhinneatrofi hos äldre).
- Vid synligt blod: malignitet i urinvägarna.

Lindriga besvär: smärtstillande läkemedel, ökat vätskeintag, expektans.

Måttliga besvär: smärtstillande läkemedel, ökat vätskeintag, expektans. Eventuellt antibiotikarecept i reserv (ffa inför helg).

Nyckelord

Urinvägsinfektion, cystit, UVI, urinprov, urinodling, gravid, klamydia, antibiotika